

Сліпецький В.П. Соціокультурна інтеграція студентів з обмеженими фізичними можливостями засобами фізичної культури / В. П. Сліпецький // Надання освіти з особливими потребами в умовах інклюзивного освітнього простору: Збірник матеріалів регіональної науково-практичної конференції. – Лисичанськ : ВП ЛПК ЛНУ: Лисичанськ: ТОВ «КИТ – Л», 2015. – С. 94 – 95.

Сліпецький В.П.

Соціокультурна інтеграція студентів з обмеженими фізичними можливостями засобами фізичної культури

Головною метою соціального розвитку сучасного суспільства є повага до людського розмаїття, встановлення принципів солідарності та безпеки, що забезпечує захист та повну інтеграцію у соціум усіх верств населення, в тому числі й осіб з обмеженими можливостями здоров'я. В основу інтеграції закладено принцип доступності та дотримання прав людини щодо рівного доступу до здобуття якісної освіти. Офіційна позиція європейської спільноти щодо усунення упередженості та дискримінації стосовно осіб з порушеннями психофізичного розвитку була висловлена ЮНЕСКО. Комісією з прав людини: «Освіта має надаватися в межах можливого, у закладах освіти, без будь-якого вияву дискримінації стосовно дітей та дорослих інвалідів». Таким чином, у більшості випадків інвалідність сама по собі не є перешкодою, дискримінація – ось що перешкоджає дитині отримати освіту у загальній системі.

Доступність та якість освіти передбачає не тільки архітектуру та дизайн будівель. Під доступністю розуміється можливість навчатися у освітніх закладах, вибирати форму навчання, технології та методи, які застосовуються для стимулювання індивідуального розвитку кожної дитини, процедури направлення на навчання, наближеність до неї навчальних закладів.

За сучасних умов першорядного значення набуває стратегія гуманізації суспільних відносин у їх різних аспектах. Фізичне виховання різних груп населення і насамперед молоді є важливим чинником реалізації цієї стратегії, надаючи можливість здійснення соціокультурної інтеграції студентів з ослабленим здоров'ям і фізичними вадами. Це висуває на передній план потенціал фізичної культури, як засоба компенсаторного виховання, а також критеріїв здійснення такої інтеграції.

Слід зазначити, що погіршення стану здоров'я молоді у гіподинамічних суспільствах (а в Україні ще до цього слід віднести також і Чорнобильський синдром) вносить певні корективи у гасло «фізичної вдосконаlostі», що є модерним за своїм змістом та функціональними навантаженням. Сучасне фізичне виховання, насамперед серед студентської та учнівської молоді, має бути компенсаторним, сприяти процесам соціалізації молоді у активному і мобільному суспільстві. У методологічному плані замість єдиного і універсального ідеалу фізичного розвитку, постіндустріальні соціуми на перший план висувають плюральні орієнтири та норми, що пов'язується із процесом індивідуалізації.

Це, в свою чергу, має принципове значення для практики фізичного виховання, насамперед у вищій школі. Якщо традиційно медичні спецгрупи були своєрідною соціальною та культурною периферією вузівського спорту, то зараз, як свідчить світова тенденція, вони

починають ставати осередками нових культурних та оздоровчих практик, сприяючи оздоровленню і окультуренню нації. Якщо раніше спецмедгрупа переважно розглядалася як своєрідний ізолятор, відокремлюючи фізично розвинутих студентів від ослаблених, то сьогодні ця модель визнається не ефективною. Фізичне виховання є ефективним засобом формування солідарності, взаємодопомоги та відповідальності студентського колективу. Щоб здійснити цю апелятивну настанову слід розімкнути спец групу, допомогти подолати студентам сором і скутість (наприклад через зайву вагу тощо), прищепити їм дух змагання.

Впровадження комунікативно орієнтованого фізичного виховання дає змогу поєднати тілесне і духовне, що завжди становило серцевину гуманістичного спортивного руху, дозволяє досягти розуміння, що не всі фізичні вади і дефекти можливо усунути, але можливо навчитися з ними жити повноцінним життям. Саме це є результатом і критерієм ефективності соціокультурної інтеграції засобами фізичного виховання.